

उत्पादनको लिखित

महायज्ञ र महोत्सवको मौसम

मानछेलाई कहिलै फुर्सत नहुने भो । यो छाडि त्यो, त्यो छाडि यो र ऊ । कहिले के कहिले के । जहिले पनि खर्च बढाउने र विढाउने समय मात्रै आउने, ल्याउने र सताउने । उत्पादनमूलक र आय आर्जनका काममा कहिले र कसले हो हिडाउने ? जता गयो उतै चन्दा र दानका रसिद देखाउने र भिडाउने मात्रै भेटिन्छन् । बाटा-घाटामा ठीका लगाएदिएर, फूल-प्रसाद थमाएर, हात थाप्नेदेखि लिएर घरमै गएर जय सियाराम र बम्बम् भोलेनाथ भन्दै हात हेरेर नानाथरि आशीष दिएर भण्डारा लगाउने खर्च मान्नेहरु दिवहुँ आउँछन् । यता सप्ताहानान महायज्ञ लगाउने र उता महोत्सव मनाउने भन्दै अर्थ संकलन गर्नेको धुइरो लाउँदै छ । के भनेर पठाउने हो र कसरी चित बुझाउने हो ? आर्दानी भए पो दिन पनि नन लाउँछ । आय अनुसारको व्यय गर्न पनि सकिन्छ । आचिनाको व्ययले त सबैतिर क्षयमात्रै हुने हो । कसरी सरहालिने हो ? सोटन पर्ने भयो र विकल्प पनि खोजन पर्ने समय आयो ।

देशको हालत त्यसै बिग्रेको होइन । जुनसुकै सरकारले पनि विकास निर्माण र उत्पादनमूलक काममा भन्दा आफ्नै, कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी, न्यायाधीश, आयोग र नियोगका अनावश्यक खर्च मात्रै बढाउने धन्दामा लाउँदा बर्बाद भएको हो । एकतिरको कर्जा तिर्नकै लाइ अर्कोतिरबाट कर्जा लिन पर्ने स्थिति आउनु अत्यन्तै दुःखद हो, सुविधामा रनाउनेले सुखद मानेर जेसुकै भने पनि । त्यसको असर माथिदेखि तलैसरन परेको छ । सरकारी संचन्त्रको देखासिकी तैर-सरकारी तहमा समेत सरेको छ । सामाजिक संघ-संस्थामा परेर थारी नसक्नु छ सबैतिर । गाउँ समाजका सामान्य सामाजिक, व्यवहारिक एवं पारिवारिक छलफल र सर-सल्लाहका लाइ बोलाउँदा सरेत ज्याला अर्थात् खाम्मा हालेर दाम नदिने हो भने कोही आउँदैनन् अचेल । मानछेको बाजी यसरी बिगारिदिएका छन् कि कर्मकाण्डी काममा पनि एकटिनको ज्याला खोज्छन्, दिनमा पाँच ठाउँमा ठीका लगाएर दक्षिण बढुल्ने पाइङ्गत बाजेले पनि ।

चाड-वाडको चिन्ता र पर्को पीडाबाट भर्सै बिसाउन पाएको हैन, छैन । फेरि मेला, महोत्सव, यज्ञ र महायज्ञका योजना सार्वजनिक गरिन थालेका छन् । ती सबै त्यसै हुने हैनन । जुन गाउँ ठाउँमा गरिन्छन्, त्यो गाउँ ठाउँ वरिपरिका खल्ती र खुत्रुके रित्याउने हुन । उठे, उठाएको रकम गर्ने र गराउनेले आपसमा बाँडेर लिन्छन्, खान्छन् । किनकि आजकालका मेला, महोत्सव, यज्ञ र महायज्ञ सबै ठेककाप्रथामा चल्ने हुनाले । मिलिजुलि गर्ने, उठेको रकम बाँडिचुँडि लिने चलन द्यैरे पाहिलेदेखि चलेको हो । बाहिर देखाउँदाखेरि मनिदर, बृद्धाश्रम, किरियापुरी भवन, योग साधना केन्द्र, विद्यालय, औषधालय, पुस्तकालय र वाचनालय एवं रंगशाला निर्माण समेतका बाचा गरिएका हुन्छन् । तर अनितममा यो, ऊ, त्यो खर्च देखाएर घाटा भएको विवरण सुनाउँछन् । हैन, बदमासी भयो, त्यत्रो उठेको रकम कहाँ गयो ? भनेर कसैले सोधेमा गाउँ ठाउँमा बस्न र हिङ्गन समेत मुस्किल हुने बनाउँछन् । सधैका भुक्तभोजीले यस्तै बताउँछन् । कातिले सुन्ननु भएको छ कुनैन !

स्थानीय सरकारको प्रैन,

‘खै संघीयता ?’

खिलाल देवकोटा

समग्रतामा, संघीयतापश्चात् पनि संघ र प्रदेशले अधीनस्थजस्तो व्यवहार गरेको, आफ्नो अधिकार क्षेत्रमा हस्तक्षेप गरेको, बजेट वितरणमा विभेद गरेको, समानीकरण अनुदान कठौती गरेको गुनासो स्थानीय सरकारले गरेका छन्

केही साता अगाडि ‘फेडरलिजम एन्ड लोकालाइजेसन सेन्टर’ ले सातवटै प्रदेशमा आयोजना गरेको कार्यक्रमका दैरान केही पालिकाका प्रमुखलगायतका पदाधिकारीसँग लेखकले छलफल गरेको थियो । कातिपय पदाधिकारीले सेन्टरको कार्यक्रममा नै आफ्नो धारणा राखेको थिए । प्रदेश तहको उक्ससमुक्सस्तै उनीहरूको पनि गुनासा र दुःखेसाको पोका थिए । प्रदेशको दुःखेसो संघप्रति लक्षित थियो भने स्थानीयको प्रदेश र संघप्रति । आलेख यही सेरोफेरोमा छ ।

पोखरा महानगरपालिकाका प्रमुख धनराज आचार्यले स्थानीय सरकारलाई संघ र प्रदेश मात्रहतको जस्तो व्यवहार गर्ने गरेको गुनासो गरे । प्रदेशका सांसद तथा मन्त्री बाधायक्षभन्दा पनि तल्लोस्तरमा भरेर योजना तथा कार्यक्रम राख्ने गरेको, खानेपानीलगायत्र कैयौं संघीय कार्यालयले स्थानीयको कार्यक्षेत्रलाई मिचेको, प्रदेशका अधिकारांश कार्यालयको कार्यक्षेत्र स्थानीयसँग बाझिएको उनको भनाइ थियो ।

आधारभूत स्वास्थ्य र माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको अधिकार स्थानीयको भए पनि कर्मचारी र शिक्षकले यसलाई स्वीकार गर्न नसकेको, विकास निर्माणलगायतका विषयमा प्रदेशले नगरसँग समन्वय नगरेको गुनासो उनले सुनाए । जिल्ला सभाको कुनै अधिकार नभएको र जिल्लामा सुरक्षाबाहेक संघका कुनै पनि संरचना जरूरी नभएको आचार्यको भनाइ थियो । ७५ वटा पालिकामा तीन जना मात्र मेयर रहेको जस्तो व्यवहार मिडियाले गर्ने गरेकामा उनको गुनासो रहेछ ।

व्यास नगरपालिका तनहुँका प्रमुख वैकुण्ठ न्यौपानेले संघीय सरकारले समानीकरण अनुदान वितरणमा बलभित्त्याई र सर्सर अनुदानका नाममा स्थानीय तहको स्वायत्ताको हनन गरेको, प्रदेशको व्यवहार पनि संघकै जस्तो रहेको र दुवै सरकारले नगरसँग आवश्यक समन्वय नगरेको गुनासो गरेको थिए । संघीयता बलियो हुन स्थानीय सरकार बलियो हुनुपर्छ । तर, कर्मचारी, वित्तीय सोतासन्धनलगायत्रमा संघको नै दबदबाका कारण स्थानीय सरकारको हातखुट्टा बाँधिएको भन्ने गुनासो पदाधिकारीहरूको थिए ।

शुल्कालाई नगरपालिका तनहुँका

संलग्न भएको स्मरण गर्दै उनले आफ्नतहसु रुमाएको पीडादायी कथा सुनाए, ‘हामीले जनयुद्ध लड्यौं, धैरे गुनासो तर नेताहरू सत्तामूखी हुँदा संघीयता र गणतन्त्रको मर्म अनुसार काम भएन । रुक्म र रोल्पाका मगर पनि एकसुरा भए । हामीले ल्याएको व्यवस्था करि टिक्क ? दिगो हुन्छ ? यो हामीमा नै निर्भर रहन्छ । तर, नेताहरूको व्यवहारलगायत्रका कारण यो व्यवस्थामध्ये नै प्रस्तावन खडा भएको छ ।’

कठारी नगरपालिका उदयपुरका प्रमुख राजेशचन्द्र श्रेष्ठले संघीय र प्रदेशका योजनाहरू पालिकाकाभन्दा पनि साना रहेको गुनासो गरे । कुन तहको सरकारले केतासम्मका योजना राख्ने स्पष्ट विधि निर्माण जस्ती रहेको सुभाव उनको थियो । जनताले खोजेको व्यवस्था र अवस्था दुवैको परिवर्तन आवश्यक भएकामा केही उपलब्ध हासिल भए पनि नागरिको अपेक्षाअनुसार हुन सकेको गुनासो रहेछ ।

पश्चिमानश्चरे नगरपालिका मोरडका प्रमुख दिलीपकुमार राईले प्रदेश र स्थानीय तहलाई संघले गर्ने विधिमान नै निर्भर रहेको गर्ने यो व्यवस्था त्याउन नसके तापीन संघीयता ठीक छ । व्यक्ति दोषी हुन सक्छ, व्यवस्थाको दोष छैन । संघीयताको मर्म हामीले जति संघर्षे बुझेको देखिँदैन, उनले भने, ‘एकात्मक व्यवस्थामा सांसदहरूले खेपुर्नपै फ्रेसर अहिले स्थानीय तहले खेपुर्नपैको छ ।’

यो समस्या नभए उपलब्धिका रूपमा लिउपैर्ने धारणा उनको थियो । अधिल्लो

संघीयताभित्र पनि विकेन्द्रीकृत नीति जस्ती रहेको धारणा उनको थियो । संविधानले समाजवादो-सुख अर्थतन्त्र निर्माणको कुरा गर्छ । बीपीले परिकल्पना गरेको समाजवादमा लाग्न तीनै तहको सरकार इमानदार हुनुपर्ने सुभाव उनको थियो ।

सुन्दरहैचा नगरपालिका मोरडका प्रमुख केदाप्रसाद गुरागाईंते शिक्षा एनमा विलम्ब र शिक्षकहरूको केन्द्रीकृत सोचका कारण प्राप्तिकालाई काम गर्न अस्तुर्यारे भएको गुनासो गरे । संघीयता लडाइकै उपज भए पनि योभन्दा राष्ट्रो जनगणतन्त्र रहेको उनको तर्क थियो । त्यो व्यवस्था त्याउन नसके तापीन संघीयता ठीक छ । व्यक्ति दोषी हुन सक्छ, व्यवस्थाको दोष छैन । संघीयताको मर्म हामीले जति संघर्षे बुझेको देखिँदैन, उनले भने, ‘एकात्मक व्यवस्थामा सांसदहरूले खेपुर्नपै फ्रेसर अहिले स्थानीय तहले खेपुर्नपैको छ ।’

यो समस्या नभए उपलब्धिका रूपमा लिउपैर्ने धारणा उनको थियो । अधिल्लो वर्ष १२ प्रतिशत र अहिले ७ प्रतिशत वित्तीय समानीकरण अनुदान कम आएको उनले सुनाए । ‘त्यो पनि आन्दोलन गरेपछि मात्र पायो,’ उनले भन्दै गए, ‘संघ र सरकारले अधिल्लो वर्ष यस नगरपालिकामा रबर खेती गर्ने भनेर ८ लाख पठायो । जब कि यहाँ रबर खेती नै हुँदैन । जहाँ जे आवश्यकता छ, त्यो पठायेँदैन । हामीलाई हेके वर्ष शिक्षामा ६० लाख सेनेट्री प्लांडका लागि बजेट आउँछ । हामीले यो तैनि निर्माण गर्नी भन्ने भनेर संघसँग गरेको उनको भनाइ थियो ।’

शक्ति केन्द्र र भनसुका आधारमा बजेट विनियोजन गर्ने पद्धतिमा सुधार गर्न उनले वर्षमा २५ किमि सडक पिच गरेको, दुई वटा पुल निर्माण गरेको, कृषि र शिक्षा क्षेत्र सुधारको अधिभान छेडेको र आन्तरिक राजस्वको दायरा बढाएको विवरण सुनाए । संघीयता नभएको भए स्थानीय तहले जेजित अधिकार प्रयोग गर्न पाएका छन्, ती प्रयोग गर्नेबाट वैचारिक तहले धारणा रहेको थियो । जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिकाका प्रमुख राजन पौडेलले संविधानप्रदत अधिकारको प्रयोगमा स्थानी

स्थानीय सरकारको प्रश्ना...

गर्ने क्रियाकलापमा प्रदेश सरकार लागेको हो कि भने चिन्ता लाम्न थालेको छ,' उनले भनिन्।

किसिपाड गाउँपालिका नुवाकोटका पूर्वअध्यक्ष छ लापाले संघले नीति निर्माण गर्ने, प्रदेशले विकास गर्ने र स्थानीयले कार्यान्वयन गर्ने धारणा राखे। स्थानीय तहलाई स-साना बजेटका योजना तथा कार्यक्रम संधले पठाउँछ। न त त्यसका लागि स्थानीय सरकारसक्षम रहेको उनले बताए। स्थानीय तहलाई अहिले ऐन कानुन, जनशक्ति र संविधानअनुकूल अनुदान चाहिएको उनको भनाइ थियो। तर, संघ आफ्नो मूल दायित्वबाट यिमुख भएको गुनासो उनले गरे। घोराही नगरपालिका, दाढका प्रमुख तथा नेपाल नगरपालिका संघका महासचिव नरुलाल चौधरीले संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गर्नेबाट स्थानीय सरकारलाई विच्छिन्न गरिएको गुनासो गरे। एकल अधिकारलाई साभा अधिकारका नाममा संघले हस्तक्षेप गरेको जिकिर उनको थियो। स्थानीयलाई अधिकार दिँदा जनतालाई सेवा प्रवाह गर्न सहज हुने भए पनि त्यसो हुन नसकेको उनले बताए। संघीयताका कारण धैर्य भौतिक संरचना निर्माण भएको, सामाजिक आर्थिक क्षेत्रमा ठूलो परिवर्तन भएको धारणा उनको थियो। स्थानीय आवश्यकता एकातिर, संघीय सरकारको सोच र मानसिकता अर्कोतीर रहेकाले समन्वय हुन नसकेको भन्दै उनले प्रदेश-संघीय समन्वय र सहकार्यमा जोड दिए।

कपिलवस्तु नगरपालिकाका प्रमुख सुदीप पौडेलले स्थानीय तहमा निर्वाचन प्रणाली लागू गर्दा बेस हुने सल्लाहसमेत दिए। 'भैते चुनाव जित्वा ११,०६ मत ल्याएँ। त मेरा सबै विक्षीको मत जोड्दा २० हजार हुन्छ। त्यसैले यस्तो निर्वाचन प्रणालीले जनताको वास्तविक प्रतिनिधित्व गर्दैन,' उनले भने। आफूले निःशुल्क शिक्षामा जोड दिएको, स्वास्थ्य बिमा लागू गरेको तर पालिकाको मूल समस्या छाडा चौपाया व्यवस्थापनमा रहेको दुःखेसो उनको थियो। सीमावर्ती भारतबाट अधिक संघीयमा बूढा गाईबस्तुरुल दीमा भिर्याएर छाडिँदै व्यवस्थापन गर्न सिमानाका पालिकालाई निकै अप्यारो भए पनि संघीय सरकारले अपेक्षित सहयोग नगरेको गुनासो उनको थियो।

खुजुरा गाउँपालिका बाँकेका अध्यक्ष डम्बरबहादुर विकले आफू विगतमा माओवादी आन्दोलनमा सरिक भएको तर आन्दोलनबाट प्राप्त उपलब्धिको सही व्यवस्थापन हुन नसकेको गुनासो गरे। 'खुजुरा बाँके जिल्लाको परिवर्तनको पक्षमा नेतृत्व गर्ने ठाउँ हो। पूर्वप्रधानमन्त्री मनमोहन अधिकारीले भूमिगत कालमा यसै क्षेत्रमा सेल्टर लिएका हुन, माओवादी आन्दोलनमा यसै क्षेत्रमा १३ जना सहित भए, राजा जानेन्द्रविरुद्धको जनआन्दोलन क्रममा सात राजनैतिक दल र माओवादीबीच संयुक्त जनआन्दोलन संयोजन समिति परिवर्तो पटक यसै स्थानमा बनेको हो,' उनले स्मरण गरे। गणतन्त्र र संघीयता प्रिय शब्द भए पनि त्यसको भावना अनुसार काम हुन नसकेको उनको गुनासो थियो। स्थानीय तहको मातहतमा बरिदिन भन्ने शिक्षकहरूको केन्द्रीकृत मानसिकताले संघीयतान्वयन चिन्न नसकेको उनले बताए।

प्रदेशको स्थानीयताका लागि मुख्यमन्त्री प्रत्यक्ष निर्वाचित हुने गरी संघीयतान्वयन गर्नुरुने उनले सुझाव दिए। दार्मा गाउँपालिका सल्यानका अध्यक्ष निमबहादुर केसीले एकात्मक व्यवस्थाका तुलनामा वित्तीय हस्तान्तरण बढेको धारणा राख्दै लडेर ल्याएको यो व्यवस्थाको स्थानीयतामा जोड दिनुपर्ने सुझाए।

तर, संघीय सरकारले तलका सरकारलाई आफ्नो मातहतको जस्तो ठाने र त्यो रोग प्रदेशमा पनि सरेको दुःखेसो उनको थियो। भेरीगांग नगरपालिका सुर्खेतका

प्रमुख यज्ञप्रसाद डकालले संघीयताको विकल्प सम्पूर्ण र सुशासन रहेको बताए। उनका अनुसार नागरिकलाई शासन व्यवस्थासँग कुनै लेनेना छैन। नागरिकले चाहेको विकास र परिवर्तन हो। यसमा तीनै तहका सरकारले काम गर्ने हो भने शासन व्यवस्थामा देखिएको समस्या समाधान हुने उनले सुझाए। संघले राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रिय, प्रदेशले विकास र स्थानीयले सेवा प्रवाहामा जोड दिनुपर्ने सुझाव उनको थियो।

शिवालय गाउँपालिका जाजरकोटका अध्यक्ष शेरबहादुर शाहीले काण्डलीको विकासमा संघीय सरकारले सहयोग नगरको गुनासो गरे। 'कर्णाली पिछिडिएको छ। हामीसँग ३५ किमि पाइप किन्ने पैसा छैन। प्रदेश पनि स्थानीय तहसँग समन्वय नगरी एकलै हिँड्ने गरेको छ,' उनले दुःखेसो गरे।

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका सुर्खेतकी प्रमुख मोहनमाया ढकालले 'हामी जो जहाँ छौं, त्यहाँ केन्द्रित हुने गरेको' गुनासो गरिन्। यसले संघीयता कार्यान्वयनमा समस्या आएको र शक्ति केन्द्रीकृत गर्नमा मलजल पुगेको उनको भावाइ थियो। स्थानीय तहको पुनर्संरचना गर्दा वीरेन्द्रनगरलाई अवमूल्यन गरिएको दुःखेसो उनको गुनासो थियो। 'सिंगो कर्णाली प्रदेशमा महानगरपालिका त कुै छाडिदिङ्कै, उपमहानगरपालिकासमेत छैन। हामीकहाँ सबै पूर्वाधार छ, तर बेवास्ता गरिएको छ,' उनको गुनासो थियो।

समग्रतामा, संघीयताप्रश्नाचार पनि संघ र प्रदेशले अधीनस्थजस्तो व्यवहार गरेको, आफ्नो अधिकार क्षेत्रमा हस्तक्षेप गरेको, बेजेट वितरणमा विभेद गरेको, समानीयकरण अनुदान कटौती गरेको गुनासो स्थानीय सरकारले गरेको छ।

संसर्त अनुदान जथाभावी वितरण, कर्मचारी व्यवस्थापनमा असहयोग, आवश्यक कानुन तर्जुमा नारेको, समन्वय र सहकार्यमा ध्यान नदिएको जस्ता समस्या स्थानीय सरकारमा देखिएका छ। यसै, नीतिगत असमझदारीका कारण कार्यक्षेत्र स्पष्ट नभएको, कानुनी अस्पष्टता र आवश्यक प्रविधि तथा जनशक्ति अभावले स्थानीय सरकारका काममा समस्या उत्पन्न भएको गुनासोसमेत उनीहरूको छ। स्थानीय सरकारका गुनासा तथा दुःखेसा हुआउन प्रदेश र संघीय सरकारको विशेष ध्यान जान रुखी छ।

गुनासा मेटाउने सबभन्दा भरपर्दो विधि अन्तरालेश परिषद, विषयगत समिति, प्रदेश समन्वय परिषद्लगायत अन्तरतह समन्वयकारी संस्थाको निरन्तर बैठक र त्यसका निर्णयको कार्यान्वयन हो।

संघीयताको मर्मअनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका, कार्यक्षेत्र र समन्वयमा समस्या छ। संघीयता कार्यान्वयनमा संघीय सरकारको उदासीनता देखिन्छ। सुशासनप्रवर्धन र विकासमा निर्माणलगायतमा प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रोत्साहित गर्नुको सङ्ग बौद्धिकाल्पने प्रवृत्तिले संघीयताको वास्तविक मर्म आँफेलमा परेको छ। संघीयताको इमानदारितापूर्वक कार्यान्वयन र संघीयताको सबलीकरणमा संघीय सरकार र राजनीतिक दलहरू गम्भीर हुन जस्ती छ। कानिन्

द्रोणकलाको योगदान स्मरणयोग्य : नेता पोख्रेल

कपिलवस्तु २२ कात्तिक

सामाजिक रूपान्तरणका निमित्त ८१ वर्ष स्व. द्रोणकला बेल्बासेको योगदान

प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रोत्साहित गर्नुको सङ्ग बौद्धिकाल्पने प्रवृत्तिले संघीयताको वास्तविक मर्म आँफेलमा परेको छ। संघीयताको इमानदारितापूर्वक कार्यान्वयन र संघीयताको सबलीकरणमा संघीय सरकार र राजनीतिक दलहरू गम्भीर हुन जस्ती छ।

नेता पोख्रेलले स्व. द्रोणकला बेल्बासेको संभन्नमा नेपाली

जिल्ला समन्वय समिति, कपिलवस्तुका अध्यक्ष बाबुराम आचार्यले आमाले देखाएको सत मार्गमा सामाजिक अभियानाको निकै महत्वपूर्ण, आत्म साथ योग, सार्थक योगदान पुऱ्याउन भएको प्रति आफुलाई गर्व लागेको चर्चा गर्नु भयो।

जिल्ला अध्यक्ष बाबुराम खानालको अध्यक्षता, जिल्ला सचिव सिंचि गहराजाको संचालनमा सम्पन्न कार्यक्रममा स्व. द्रोणकला बेल्बासेको जीविनी नेपाली (एमाले) कपिलवस्तुका अध्यक्ष बाबुराम आचार्यले आमाले देखाएको सत मार्गमा सामाजिक अभियानाको ध्यान जानु आवश्यक रहेको चर्चा गर्नु भयो।

सभामा एमाले लुम्बिनी प्रदेश प्राकाश विभाग देखिएको चर्चा गर्नु भयो। जीविनी प्रकाश पाई एमाले नेता समेत रहनु भएका बेल्बासेले ७ वर्षको बालिकामै जानकारी दिनु भयो।

विवाह बन्धनमा बाधिनु भएकी ममतामी आमाले कठोर असर्व गर्नु परेको समर्पण गर्नु भयो। जीविनी प्रस्तुत गर्दै बेल्बासेले ८१ वर्ष आमाले नेपाली समाज रूपान्तरणको अभियानमा निकै महत्वपूर्ण, आत्म साथ योग, सार्थक योगदान पुऱ्याउन भएको प्रति आफुलाई गर्व लागेको चर्चा गर्नु भयो।

श्रद्धाङ्गली सभामा एमाले नेता नेत्रराज अधिकारी, धर्मराज भुसाल, द्रोणराज सुवेदी, धनु अधिकारी, लुम्बिनी प्रदेश सभा सदस्य नवराज लामिछाने लगायतका नेता, कार्यकर्ता, इष्ट्रिमित्रहरूको उपस्थिती रहेको एमाले जिल्ला प्रदेश तथा प्रकाश जिल्ला समन्वय विभाग द्वारा मालिमी लिएको थिए।

छठ पक्का लागि पुजा व्यवस्थापन समिति गठन गरी

जमुदार र रामधान नदीमा पुजाआजाका लागि विशेष व्यवस्था

गरेको थियो। समितिले टेन्ट, लगायतका सामग्रीहरूको व्यवस्था गरेको थियो। चार दिन सम्म मनाइने छठ शुक्रवार बिहान संपन्न हुँदै। चोखो भोजनग्रहणमै, सुयास्त पाठी एक छाक खाने, अस्ताउदो र उदाउदो सुर्यलाई अर्ध्य दिने चलन छ। पुजा स्थलको सुरक्षार्थ नेपाल प्रहरी समेत र सशस्त्र प्रहरी

